

1934-06-27

AFSENDER

Richard Mortensen

MODTAGER

Vilhelm Bjerke-Petersen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Generel kommentar:
Brevet nævner på s. 7 en kvindelig fotograf "nede paa strøget". Der er sandsynligvis tale om fotograf Rie Nissen, som havde atelier på Østergade (en del af Strøget). Nissen deltog på udstillingen "international kunstudstilling. kubisme = surrealisme" på Den Frie Udstillingsbygning i 1935.

Afsendersted:
Råstorp

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):
Betegnet på brevet f.o.:råstorp.
27.6.34.

Omtalte personer:
Ejler Bille
Carl Bloch
Victor Brockdorff
Salvador Dalí
Max Ernst
Poul Henningsen
Christian IX
linien
André Masson
Gustaf Munch-Petersen
Jørgen Neergaard
Rie Nissen
Pablo Picasso
Erik Raadal
Leo Swane
Bertel Thorvaldsen
Lulu Ziegler

Arkivplacering:
IV 75. Vilhelm Bjerke-Petersens arkiv.
Museum Jorn.

DOKUMENTINDHOLD

Svar på et brev; Diskussion af surrealismen som middel til forandring af kunsten og kulturen; Arbejdet i "linien" med tidsskrifter og udstillinger.

TRANSSKRIFTION

1
råstorp. 27.6.34.

kære ven. det var rart at høre lidt nyt. jeg fik brev fra bille samme dag. det er sikkert en god ide med et samarbejde situationen er jo nu saadan at vi mere end nogen sinde behøver saglig støtte fra andre sider. den psykoanalytiske underbygning for kunstnerisk skaben er nu noget fundamentalt for intellektuelt skabende. - ligeledes har vi brug for økonomerne. jeg anser dali og ernst for de 2 eneste der for alvor ved hvad de beskæftiger sig med. jeg forstaar godt de andre surrealistere tænker sig lidt om. (masson er for øvrigt ikke surrealist han blev højtideligt udstødt af ligaen for et par aar siden).

læs den artikel i minotaure III af dali om "den skrækkelige spiselige skønhed i den moderne arkitekturs stil". hans brev om erotisk frihed gaar meget videre end vi først havde tænkt. dette at han bortskærer den idealisme kunsten har været ført af de sidste 30 aar og som har [ulæseligt ord] [ulæseligt ord] af det teoretiske arbejde betinger en pludselig rigdom i fantasiens udtryk. han siger det samme som gustav i jerusalem: verden er ikke stor nok for kærlighed endnu nu gaar gustav een vej og siger jeg vil hænge i troens seje traad indtil.... (indtil hvad?) dali siger: vi er ikke andet end mennesker.

[side 2]

det ligger i det levendes natur (i det mindste i vore dage) at være nevrotisk. hans kolombusæg slaar en spuns af en tønne jeg har længe været ked af den raa eller ensfarvede rammeliste. nu vil jeg have gyldne pragtfulde straalende. ornamentikke.

så du forstaar jeg forsøger her kort at skizsere hvorfor jeg ogsaa er dalipræget de billeder jeg har malet heroppe (1/2 snes smaa) er rumlige . formede og forsøger idet hele taget at blive mere rige. jeg lægger stærkt vægt paa strukturen. jeg gaar her i skovene og finder object's modern' style.

naturligvis tror jeg paa den abstrakte automatiske kunst men for at nyde den skal man indstille sig med et hyper-sensibelt følelsesapparat det er kun udvalgte guder benaet vi maa indstille [ord overstreget] os paa

menneskeheden ellers faar vi den ikke i tale. der er f.eks. noget fuldkommen fjollet i at vi tror vi kan faa et intellektuelt publikum i tale med billeder der netop appelerer til mennesker der er i stand til at drømme meditere (den religiøse type).

Selvfølgelig maa et intellektuelt publikum have kunst der indeholder et umiddelbart

[side 3]

3

synligt intellektuelt moment. jeg tror det vi kaldte: den aktuelle situations kunst. tager form som noget mere principielt. det er maaske den vej vi kommer til at gaa et stykke tid (blot i en anden mere udvidet form en vi dengang tænkte os).

selvfølgelig faar P.H. en lang næse naar vi nu kommer med den psykisk-materialistiske funktionalisme. vi vil give alle huse facadeudsmykning. (det har de altid haft.) men nu skal de være mere pragtfulde end nogensinde og vær sikker paa at vi her rammer noget saa principielt i det menneskelige sind at vi i løbet af faa aar har en bølge af folk med os. - der vil blive et værre rod i begyndelsen alle vil tro at nu er borgerligheden ved at sejre.

det er ikke tilstedeværelsen [understreget] af nips blonder lyseduge portjærer polykrome nøgleskilte glas malerier kobenhavns porcelænsvæsen tapeter o.s.v. der er forkert det er ornamentikken [understreget] der ikke er tidssvarende.

jeg indstifter her nederst paa denne side den vegetative ornamentik [påtegning med bølgelinje og prikker] udsprunget af

[side 4]

4

psykisk-materialistisk-automatisme.

det flademæssig funktionelle maleri har [understreget] gjort sin pligt. vi staar nu med en fremragende teknik. og viden om udtryk nu skal vi overvælde verden med billeder. der skal allevegne være bunker af kunst. ikke kun eksklusiv (vi ender paa den anden maade som jesusser i jerusalem) vi vil ud og lave broderimønstre i festlige anal-sadistiske ornamentikker for lækre bondepigelegemer og ligge i disses arme.

jeg bor her i en indremissionsk kreds her er alt liv og al fest og al ornamentik standset. [Ord overstreget] de er her saa langt nede i moderskødet, de lever praktisk talt før deres fødsel at de hverken kender ural anal oral eller nogensomhelst anden form for liv.

vort liv maa være lutter fester. selve fænomenet festen [understreget] interesserer mig meget og vi maa faa kompetente til at lave en kampagne for nye symbolske højtideligheder der afspejler livets dybder og hvori vi alle kan deltage.

ser du vi [understreget] forstaar hvad det er folk blir saa forgabede i naar de ser et landskab et portræt

[side 5]

o.s.v. vi ved hvorfor "gamle huse" er højere i pris end "nye huse". hvorfor blir "den gamle spinderok" populær.

Vi [understreget] maa honorere folks krav om det vi før ansaa som borgerlig kunst.

den isolationsfølelse og ensomhedstrang der ligger i et billede af raadal eller brockdorf naar de kæmper med et landskab med tomme marker og et hus uden dør kan vi [understreget] jo [ulæseligt ord] langt bedre og hurtigere og rigere og billedet er en psykologisk virkelighed.

naar jeg sidder her og drømmer . ser jeg vor næste udstilling med billeder der overgaar alt fra karl block til vore dage (næsten ogsaa picasso og dali) (de rafinerte enere)

vi maa ha en psykoanalytiker til at udrede den psykologiske baggrund for at alle hjem paa landet har et billede af thorvaldsens kristus.

den er sikkert et skalkeskjul for noget uhyre perverst. men hvad?

vore naturalistiske billeder (som vi sikkert vil male

[side 6]

i fremtiden) adskiller sig fra andres paa 2 maader: 1) de er bedre. 2) de har pudsige titler. kunde du ikke tænke dig at udstille et smukt religiøst billede af en lille sød pige i rød kjole med blomster i hånden gaa i en stor sort skov med knækkede grantræer og en beskyttende [ord overstreget] basun engel hængende beskyttende i luften, med titlen: super hyklerisk skalkeskjul for vanvittig angstnevrose.

folk siger først: næ!! det bliver maaske indkøbt til en kirke eller af leo swane og saa faar de et sjok i kataloget.

jeg er ved at male et saadan et. det er en kopi af et olietryk jeg har fundet her og som for øvrigt findes alle vegne.

prøv og find nogle gamle olietryk og analyser dem. de har altid haft den samme kraft overfor de store masser ligesom Kristian IX. i Galla.

vi har altsaa efter min mening 2 veje: enten eksklusiv ensomhed eller storslaaet vegetativ livsudfoldelse i erkendelse af at alle har ret til deres

indholdsløse form for liv

[side 7]

7

jeg ser en bekræftelse paa mine tanker deri at du ogsaa er blevet dali paavirket.

[streg]

mine sidste billeder er utvivlsomt rigere.

[streg]

kan vi ikke faa en mand som jørgen neergaard til at skrive om den paranoiske mekanisme? vi maa have nogle artikler med eksperimenter udført af psykoanalytiker og kunstner. tror du ikke vi kan faa noget ud af et samarbejde med fotograferne. jeg har tænkt paa hende nede paa strøget der har fotograferet lullu ziegler og saa davidsen maaske ogsaa [ulæseligt ord] det kunde baade give annoncer og godt billedstof.

[streg]

jeg tager til københavn c den 9-7. da jeg skal ordne forskellige ting du kan saa lige [ord overstreget] naa at se mine billeder for de bliver sendt til fredericia hvis du da er i birkerød til den tid. jeg bliver i byen 1/2 snes dage og rejser saa herop igen til c. 15 august. derefter antager jeg jeg tager til københavn

[streg]

hvordan med unionalen 1935 i oslo tror du ikke vi kunde ordne følgende sag: (hvor megen forbindelse har du med komiteen??) jeg har tænkt følgende: [ord overstreget] hvis det kan lade sig gøre lader vi kataloget for denne udstilling trykke i et nummer af linien og behand.

[side 8]

8

ler problemer omkring denne udstilling og sælger det paa udstillingen som en slags fyldigere katalog. eller endnu bedre: vi patager os overfor komiteen at lave katalog som de saa skal betale en mindre sum for (eller slet intet) mod vi faar indtægten. der er noget i ideen. hvad synes du. det vil være en stor reklame.

i det hele taget er der vist noget at gøre ved at optage katalog for udstillinger vi sympatiserer nogenlunde med i linien for en mindre sum.

jeg ser ikke andet end vi kan faa en morsom tid de kommende aar

her er morsomt at fiske her er gode aborrer og gedder

jeg har indrettet et gammelt forladt hus til atelier omgønnen er meget

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

afvekslende.

jeg sender et desværre daarligt billede af mit sidste maleri fra aalsgaarde
apparatet kan ikke tage [udtværet ord]

hilsen

mortensen.

De problemer omkring denne udstilling og sælge
det paa udstillingen som en slapp flydende katalo-
g eller endaa bedre: vi paaager os overfor kom-
mitten at lave katalog som de saa skal betale en
mindre sum for (eller slet intet) med vi faar ind-
tægt. du er meget i ideen. hvad synes du.

det vil være en stor reklame.

i det hele taget er det vist meget et gode ved at optage
katalog for udstillingen vi sympatiserer meget med med
i liden for en mindre sum.

fy ser ikke andet end vi kan faa en morsom ting
de kommende aar

her er morsomt at finde her er gaet abovser og gædder
fy har end rettet et gammelt forladt hus til
støber omegnen er meget af rødsleude.

fy sender et de røde daanligt billeder af mit
sidste maleri fra aalsgaarde apparat-kam ikke lige
færdig.

Vilken
Morten Sen.

Jeg ser en bekræftelse paa mine tanker deri at du ogsaa er blevet deli parvisket.

mine sidste billeder er vistnok somt rejse.

Kan vi ikke faa en mand som siger meget mere om et stykke om den paramoriske mekanisme? vi ma have nogle artiklen med eksperimenter udført af psykanalytiker og kunstner. Men du ikke vi kan faa noget ud af et samarbejde med fotografen. Jeg har tænkt paa hende med paa støj du har fotografert luller sigler og saa da vid ser maaske ogsaa forals det kunde haade give annoncer og godt billedstof.

Jeg tager til København d. den 9-7. da jeg skal ordne forskellige ting du kan saa lige maaske om at se mine billeder for du bliver kendt til Frederici hvis du da er i kirke ved det østtæt. Jeg bliver i byen 12-13 dage og rejser saa herop i jern tog d. 15 august. deslter antager jeg jeg tager til København

hordan med unionalen 1935 i oslo tar du ikke vi kunde ordne følgende sag: (hvor meget forbeholdt har du med komiteen??) Jeg har tænkt følgende: Hvis det kan lade sig gøre lader vi katalogen for denne udstilling trykke i et nummer af bladet og behand.

6

i fremtiden) adskille sig fra andres paa 2 ma-
den: "de er bedre." "de har pudsige titler -
kunne du ikke tænke dig et næstely et smukt
religiøst billede af en lille sød pige i rød kjole
med blomster i hånden gaa i en stor sort sko
med knakkede grantræs og en beskyttende
barnevangel hængende beskyttende i luffen,
med titlen: Super hyklevisk skalke skjult for
van vittig angst nervose.

Folk siger først: nej!! det bliver maaske ind-
købt til en kirke eller af lærer svare og saa faar
de et styk i kataloget.

Jeg er med et maler et ca. dant et . det er en kopi
af et olietegn jeg har fundet her og som for or rigt
findes alle regne.

Prøv og find nogle gamle olietegn og analy-
ser dem. de har altid haft den samme kraft over
for de store masser ligesom Kristian IX. i Galla.

vi har allsaa efter min mening 2 veje: enten
ekklusiv ensomhed eller stor slægt negotativ
livs udfoldelse i erkendelse af at alle har ret til
deres indkøbsliv form for liv

a.s.v. vi ved hvo for "gamle huse" er højere
i pris end "nye huse". Hvo for blir "den gamle
Spinderrok" populær.

Ni maa honorere folkets beer om det vi
får ansaa som højere kunst.

den isolations følelse og ensomheds væng der
ligger i et billede af raadet eller brokdoet
maa de kæmpe med et landskab med tomme
marker og et hus uden dør kan vi jo træffe
laugt hede og hurtigere og rigere og billedet
er en psykologisk virkelighed.

maa vi siddes her og drømme. Se vi som næste
udstilling med billeder der overgaar alt fra
Karl Höck fra rove dage (næsten ogsaa Picasso
og dali) (de rapinerte enere.)

vi maa ha en psykologisk analyse lig og udrede den
psykologiske baggrund for et alle hjem fra landet
har et billede af Thorvaldsens Kristus.

den er sikker et skalkedjul for noget ublyse
perverst. men hvad?

rode naturalistiske billeder (som vi sikkert vil melle

populisk-materiælistisk - automatisme.

det flade massig funktionelle maleri har gjort
sin pligt. vi står nu med en fremragende
teknik. og inden om udsyng nu skal vi over-
valde verden med billeder. der skal allerede
nu være bunkers af kunst. ikke kun eksplicit
(vi ender på den anden måde som jesusen
i Jerusalem) vi vil ud og lave broderimøn-
stre i festlige anal-sædeltiske ornamentikker
for lærre bondesigelegemer og ligge i dioces wome

Ja her er i en indremissionsk bevidst her er alt
liv og al fest og al ornamentik standard. der
er her saa langt med i modens skød, de lever
praktisk talt for deres fødsel og de bryder kendt
moral anal oral eller nogen som helst anden form
for liv.

net her man rare latter fester. Selvfølgelig
fenomenet festens interesse er meget meget
og vi aner for kompetente til at lave en kam-
pagne for nye symboliske højtidelige bøger der
afspyrer livets dybde og hvor vi alle kan
deltage.

Se du vi forstår hvad det er folk blii saa
fergubede i naar de ser et landskab et portræt

3
Sjældent intellektuelt moment. Jf. tror det vi
kaldte: den aktuelle situations kunst. Tager form
som noget mere principielt. det er måske
den vej vi kommer til at gøre et stykke tid
(blot i en anden mere udmøntet form en vi
dengang tænkte os).

Selvfolgelig paa p.h. en lang væge naar vi
nu kommer med den psykisk - materialistisk
funktionalisme. vi vil give alle huse facade-
udtrykning. (det har de altid haft!) men nu
skal de være mere prægtfulde end nogen sine.
og var sikker paa at vi her saammen noget saa
principielt i det meningsfulde sind at vi i
løbet af få aar har en følge af folk med os.
- du vil blive et væge roed i begrundelsen af
de vil tro at nu er borgerligheden ved at
sejre.

det er ikke til de de værelsen af nips blonde
lypedrige portjæner polykrome nøjlskulle glas
maleri kobberens porcelæn væger tapeter a.v.
du er forsket det er ornamentikken du ikke
er tidsvarende.

Jf. indstiller her nøderst paa den nu søde den
(vegetative ornamentik) indspændt af

det ligger i det lærendes natur (i det mindste
i nogle dage) et mere nervøst.

hans Kolombus og slaa en spurs af en tønde
fj har længe været ked af den saa eller en-
farvede ramme liste. nu vil fj have gyldene
pragtfulde stralende. ornamentikke.

Ja du forklar fj forsig her kort at skün-
zere kraften fj og saa en deli prægt de bit-
leder fj har malet her ofte (Kænes isma)
en rumlige. farmede og forsig i det hele tagt
at blive mere rige. fj lægger stærkt vægt
paa strukturen. fj gaar her i skovene og finder
objekt's modern style.

naturligvis tror fj paa den afbrøgte auto-
matiske kunst men for et stykke den skal man
indstille sig med et puppe-sensibelt følelser-
apparat det er kun udvalgte guder benævet
vi man indstille og en paa men neske huden
ellers paa vi den sige i tale. du er f. eks.
nogen fuldkom men fjølet i et vi tror vi
kan paa et intellektuelt publikum i tale med
billeden der netop appellerer til men neske den
er i stand til et dømme meditere (den religi-
øse type).

Selv følgende man et intellektuelt publikum
have kunst du indholder et umiddelbart

råstorp . 27. 6. 34.

hære neu. det var rent et høit lidet myt.
Ji jik hør fra lille samme dag.
det er sikkert en god ide med et samarbejde
situationen er jo nu saadan at vi mere end nogen
sunde behøver saglig støtte fra andre sider. den psyk.
kognalytiske undersøgning for kunstneriske skaber er nu
noget fundamentalt for intellektuelt skabende.
højledes har vi brug for økonomerne. Jj anser
dels og samt for de 2 eneste der for alvor nok
brød de beskæftige sig med. Jj forstår godt de
andre surrealistes tanker og lidt om. (masser
er for svært ikke realist kan bli højtidelig
udstået af hjaem for et par aar siden).
Læs den artikel i minotaur III af deli om
"den strakkelige spiselege skønhed i den moderne
arkitekters stil." Hans svar om erotisk pædagog
meget rødt end vi først havde tænkt. dette
at man fortæller den idealisme kunsten har
rent fort af de sidste 30 aar og som har sæd.
hansen af det teoretiske arbejds betingelse en
pludselig røddom i fantasien med tryk. han
siges det samme som gustav i Jeusalem:
venden er ikke stor nok for kærlighed ender
nu gaer gustav een vej og siges Jj vil hæng
i treus seje træd indtil.... (indtil hvad?)
dels siges: vi er ikke andet end mennesker.